A high-contrast, black and white illustration of a man in profile, shouting into a large megaphone. The man has a determined expression and is wearing a light-colored shirt. The megaphone is large and flared, with the sound waves implied by the man's open mouth and the shape of the horn. The background is dark and textured.

DE ROOIE ROEPTOETER

JAARGANG 1 NR. 3 MEI 1985

colofon

De Rooie Roeptoeter is een afhankelijke, onregelmatig verschijnende actiekraant voor Oisterwijk. De RRT beoogt een bindend element te zijn voor mensen in strijd voor een leefbaar bestaan en is een spreekbuis voor allen die door het kapitalisme en andere vormen van onderdrukking en uitbuiting mond dood worden gemaakt. De RRT belicht vanuit een linkse optiek politieke en culturele ontwikkelingen in Oisterwijk en geeft bekendheid aan publicaties en manifestaties van CPN-PPR-PSP en sociale bewegingen die opkomen voor een veilige en rechtvaardige maatschappij. Een (steun-)abonnement kost f 5,- per jaargang te voldoen op gironummer 5264985 tnv werkgroep CPN-PPR-PSP te Oisterwijk. Je krijgt dan 6 keer dit schitterende blad bezorgd (als alles meezit tenminste).

*Redactiecollectief De Rooie Roeptoeter
Postbus 340 5060 AH Oisterwijk*

NIET TE GELOVEN

"HET IS ONFATSOENLIJK HEDEN NOG CHRISTEN TE ZIJN,

er is geen tikkel of jota overgebleven van wat eens als waarheid beschouwd is. We verdragen het niet langer dat een priester het woord 'waarheid' uitspreekt. Zelfs met de meest bescheiden aanspraak op rechtschapenheid behoort men tegenwoordig te weten dat een theoloog en een priester en een paus met elke stelling die hij verkondigt niet slechts dwaalt maar liegt! Het christendom is geworden tot de meest boosaardige valsemunterij die er bestaat."

Friedrich Nietzsche in "de Anti-christ".

Dat niet iedereen even gelukkig is met het christendom en de vorm waarin het zich ontwikkeld heeft is wel duidelijk. Nietzsche was een van de grootste critici van het christendom en hij heeft velen na hem beïnvloed. Ketterij is natuurlijk niet nieuw, maar het radicaal afwijzen van elke vorm van christendom kreeg pas in de vorige eeuw echt goed gestalte. De ontstane anti-christelijke bewegingen werden wel samengevat onder de noemer 'vrijdenkers'. Men zag het christendom als achterhaald en zodoende zijn de vrijdenkers dan ook resultaat van rationalisme, ongodsdienstigheid, industrialisatie (de boer die de 'magie' van de natuur ervoer was veel geloviger), verstedelijking en anarchisme. Vooral deze laatste stroming kende fanatieke geloofsbestrijders, zoals Domela Nieuwenhuis en Anton Constandse.

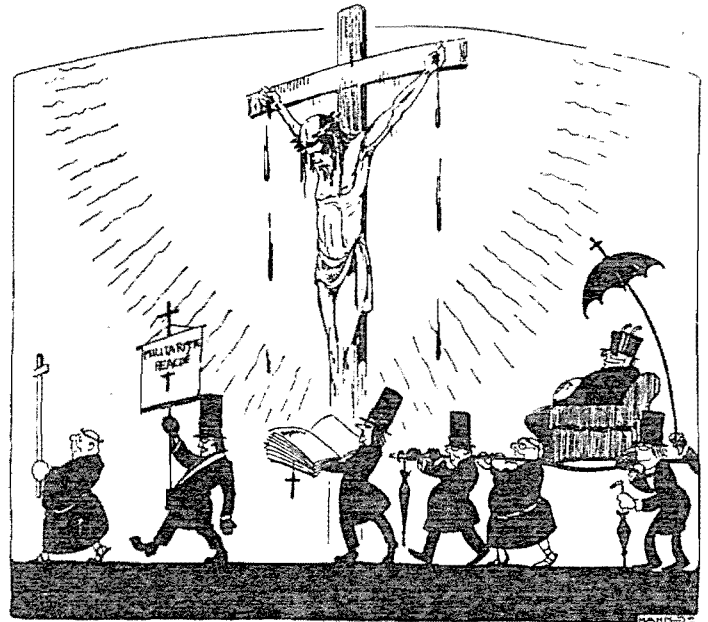
In Nederland ontstonden de vrijdenkers uit de vrijmetselaarsloges 'Post Nubila Lux' en zij stichtten in 1855 het tijdschrift 'de Dageraad'. Een jaar later ontstond de vrijdenkersvereniging met dezelfde naam. Protest was altijd de sterkste zijde van de vrijdenkers, niet alleen tegen geloof, kerk of dogmatiek, maar ook tegen sociale verhoudingen en krachten die de mens frustraties en innerlijke verarming gaven. Vooral deze laatste strijdbaarheid maakte bestrijding van 'De Vrije Gedachte' zo moeilijk. Een bekend bestrijder van de vrijdenkerij was dominee Banning (mede-oprichter van de PvdA). Hij moest ten lange leste erkennen dat bestrijding van vrijdenkers onvruchtbaar was. Naast het ongelof kon door de strijdbaarheid een belangrijke plaats voor het anti-militarisme worden gecreëerd. Het tijdschrift 'de Dageraad' en de gelijknamige vereniging veranderden later in 'de Vrije Gedachte', zoals we ze nu nog kennen. In het colofon van hun maandblad lezen we: "De Vrijdenkersvereniging 'De Vrije Gedachte' stelt zich op een humanistisch-atheïstisch standpunt waarbij het atheïsme centraal staat".

Naast artikelen over de bewapeningswaan, anti-militarisme, burgerlijke ongehoorzaamheid zien we ook artikelen over sterrekunde, onderwijs, natuurwetenschap etc. Vooral deze laatste artikelen doen nog denken aan de grenzeloze interesse zoals 'de Dageraad' die ook kende. Maar nog steeds staat het atheïsme centraal, niet te verwarren met anti-theïsme. Bart de Ligt, religieus-anarchist, verduidelijkt dit in 1934: "het zwakst is het atheïsme daar waar het zich feitelijk niet boven de godsdienst poogt te verheffen, maar er vijandig tegenover blijft staan".

Een van de bekendste vrijdenkers was de helaas in maart dit jaar overleden Anton Constandse. Geboren in 1899 en tot 1985 praktizerend atheïst. Een van zijn eerste werkjes was "God is het kwaad" (1924) en zijn laatste, uitgegeven door 'de Vrije Gedachte', heet "De paus in Nederland, een ongewenste gast". Voor de tweede wereldoorlog was Constandse propagandist voor het anarchisme en atheïsme. Zijn opsluiting in diverse kampen door de Duitsers maakte hem realistisch, maar hij behield het anarchisme als inspiratiebron. Na de oorlog wachte hem een journalistieke carrière bij o.a. het Handelsblad, Vrij Nederland en De Gids. Constandse werd gewaardeerd om zijn niet partij-gebondenheid. Ook was hij radio-reporter voor de VPRO. In een lezing over het christendom in 1979 zei Constandse nog: "Het christendom is een produkt van een Romeinse feodale wereld, een klassenmaatschappij. Het werd gepredikt door geleterde geestelijken aan analfabeten, door meesters aan slaven; vandaar dat het spoedig een staatsgodsdienst werden kon. Het christendom had allang bijgezet moeten worden in het museum van oudheden. Het is gebleven wat het was: een model van mythen en legenden, bedoeld om een klassenmaatschappij overeind te houden."

Maandblad De Vrije Gedachte
Postbus 1087, 3000 BE Rotterdam
tel. 010-208162, giro 274551 (f 25,-)
De Vrije Gedachte heeft ook radio- en TV-uitzendingen.

Ook een kruiswoordraadsel. (Matth. 27-46.)

Onze christenen hebben het na 20 eeuwen nog niet kunnen oplossen.

BLIJF NIET GELATEN OP DE WONDEREN WACHTEN

In onze maatschappij zien we een ontwikkeling waardoor grote groepen mensen aan de rand van de samenleving worden geplaatst. De regering Lubbers pleegt voortdurend aanslagen op de inkomenspositie van de minima. Massaontslagen zijn in de journaals een even vertrouwd beeld als de weersvoorspelling. Er is sprake van discriminatie en achterstelling van vrouwen, homo's, en buitenlanders. Grote groepen mensen komen niet aan het woord of worden monddood gemaakt.

Binnen de Rooms-Katholieke kerk zien we eenzelfde ontwikkeling. Een sterk hiërarchische structuur zorgt er voor dat vernieuwingen aan de basis vroegtijdig de nek worden omgedraaid. Misbruik makend van zijn autoriteit voert paus Johannes Paulus II een benoemingsbeleid waardoor de spanningen in de Nederlandse katholieke kerk onnodig worden opgevoerd en gepolariseerd. Veelzeggend in dit geval zijn de reacties op de benoeming van bisschop Ter Schure. Vernieuwingsgezinde mensen uit de parochie "Levenskerk" staken hun teleurstelling hiervoor dan ook niet onder stoelen of kerkbanken.

Zowel in de maatschappij als in de R.K. kerk zien we echter bewegingen van mensen die zich verzetten tegen deze ontwikkelingen. De veranderingen die men voorstaat in de R.K. kerk zijn ook van belang voor de verandering van de maatschappij. Heel duidelijk komt dit tot uitdrukking in de opkomst van de zogenaamde bevrijdingstheologie. Dit is een manier van theologiseren die in de zestiger jaren ontstond in Latijns-Amerika. Priesters die actief werden in de strijd van het volk tegen zijn onderdrukking zagen in dat conservatieve regeringen en de politieke structuren van grote invloed zijn op het economisch leven. Zij zagen in dat het geloof niet langer uit moest gaan van een aantal dogma's, maar van de sociale werkelijkheid als geloofswerkelijkheid. Zo ontstond in het Chili van Allende de beweging "Christenen voor het Socialisme". Dit is een interkerkelijke beweging met als doelstelling het verduidelijken dat de evangelische waarden eerder in een socialistische dan in een kapitalistische samenleving tot hun recht komen. In El Salvador werd bisschop Romero het symbool van de solidariteit van de kerk met de allerarmsten. Dat de top van de kerk niet veel op heeft met de rol die de kerk zou moeten spelen in het verzet tegen onderdrukking en terreur blijkt steeds opnieuw. Rome dreigt de priesters in de revolutionaire regering van Nicaragua

met ex-communicatie. Vooraanstaande andersdenkende theologen (zoals bijvoorbeeld Schillebeeckx) moeten in Rome terechtstaan. Met de dictator van Haïti werd kort geleden nog de overeenkomst gesloten dat bisschopbenoemingen eerst worden voorgelegd aan het regiem om te vernemen of er soms politieke bezwaren zijn. Mensen in de vernieuwingsbewegingen blijven echter niet gelaten op wonderen wachten die niet komen (en zeker niet uit Rome). Zij creëren hun eigen perspectieven.

In Tilburg is enige tijd geleden een centrum voor actie en bezinning opgericht onder de naam "De Vuurdoop". Een aantal theologen en theologiestudenten zijn al enige tijd bezig met het ondersteunen van initiatieven en activiteiten op het snijvlak van maatschappij en kerk. Zij willen deze bewegingen ondersteunen, stimuleren en met elkaar verbinden. Zij bieden begeleiding aan of werken mee aan het organiseren van grotere bijeenkomsten, gespreksavonden en cursussen. Werkers van "de Vuurdoop" zijn actief binnen de vrouwen-beweging, de arbeiders-beweging, de derde wereld- en vredes-beweging. Hun dienstverlening en ondersteuning strekt zich uit tot Tilburg en omgeving. Wellicht zijn er ook in Oisterwijk groepen of mensen die bij het tegen de stroom oproeien binnen de structuren van kerk en maatschappij hier een steunpunt kunnen vinden.

BERICHT

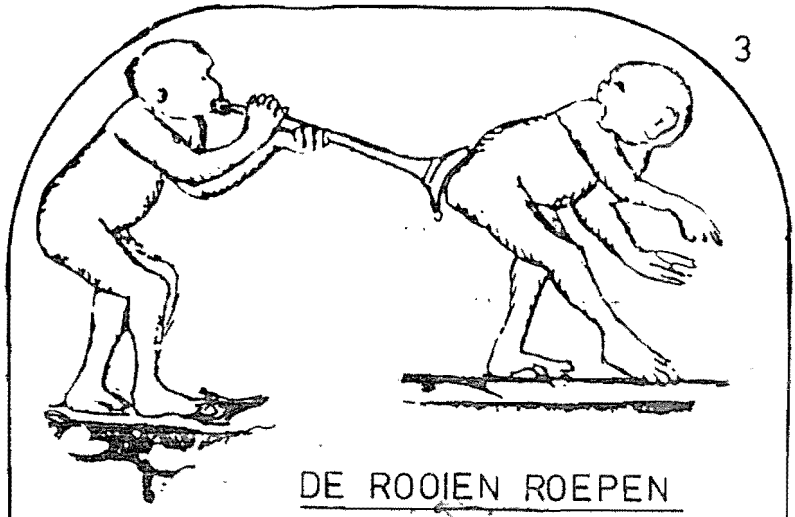
Op 8 mei wordt er in Den Haag een manifestatie gehouden, georganiseerd door het Platform Initiatieven Pausbezoek onder het motto: "Heel de kerk - Heel de wereld; het andere gezicht van de kerk". Plaats: het Malieveld, tijd: 10.30-17.00 uur.

ADRESSEN EN LEESTIPS

- De Bazuin, opinieweekblad voor kerk en samenleving
Postbus 2456, 3500 GL Utrecht
- Regiotaal, een bij de tijd schrift over ontwikkelings-samenwerking in Nederland.
IKVOS, postbus 18747, 2502 ES 's-Gravenhage
- Vuurdoop, centrum voor actie en bezinning
Bisschop Zwijsenstraat 17, 5038 VA Tilburg
telefoon: 013-421982, giro: 3854527
voor informatie ma t/m vr van 9.00 tot 17.00

Christenen voor het Socialisme Nederland, Obrechtstraat 43 3572 EC Utrecht. Zij geven het blad "Opstand" uit.

**SEE HOLLAND IN 3 DAYS
FOR JUST F 5.000.000,-**

DE ROOIEN ROEPEN

EEN HARTELIJK WELKOM VOOR DE PAUS !

Binnenkort komt de paus op bezoek in Nederland. Zijn opvattingen over vrouwen, homo's, en bevrijdingstheologen ontmoeten hier veel weerstand, zowel binnen als buiten de rooms-katholieke kerk. De fysieke aanwezigheid van de paus in Nederland duurt slechts enkele dagen. Het Vaticaan stelt echter pogingen in het werk om zijn conservatieve ideeën hier voor langere tijd wortel te laten schieten. Er gaat zelfs een gerucht dat er een plan bestaat om Poolse priesters naar Nederland te sturen om de afvallige katholieken opnieuw te bekeren. Het benoemingsbeleid wijst al jaren op een welbewuste poging van het Vaticaan om Nederland weer in het gareel te krijgen: Gijsen, Simonis, Bar, Bomers en Ter Schure. Maar ook in Oisterwijk krijgt het Vaticaan zijn aanhangers. In de Petrus- en Joanneskerk zijn bussen geplaatst (op aandringen van Simonis) om geld te verzamelen voor het pausbezoek. De Joannesparochie is duidelijk ingenomen met het pausbezoek: "Laten we als teken van hartelijk welkom nu werkelijk iets doen" (Het Kerkklokje 18-4). Het lijkt ons niet gepast om voor deze reactionaire paus en voor het miljoenenverslindende bezoek geld op te halen. Maar wij zijn het met de Joannesparochie eens dat er nu werkelijk iets gedaan moet worden. Wij willen daarbij wijzen op twee initiatieven. Het eerste is de manifestatie van progressieve katholieken op 8 mei in Den Haag. Ook in Oisterwijk zijn er vele katholieken die uit de grond van hun hart de paus op alternatieve wijze welkom willen heten. Wat te denken van al die mensen die hun inspanning en jarenlang werken binnen de kerk beloofd zagen met de benoeming van Ter Schure. Wij hebben respect voor de gedurfde wijze waarop de Levenskerk parochie reageert op deze Vaticaanse aanval op progressieve verworvenheden in de RK kerk. Het tweede initiatief komt van mensen die al jaren geen boodschap meer hebben aan de RK kerk. In vele plaatsen circuleren oproepen aan 'mede-papierenkatholieken' om zich officieel als RK uit te laten schrijven. Ook in Oisterwijk is een dergelijke oproep gedaan door het comité 'Voor de paus de kerk uit'.

Beide initiatieven, hoe verschillend ook, verdienen respect omdat beiden een actief optreden voorstaan tegen de paus-lobby in Nederland. En dat is hard nodig als we over enige jaren in de RRT niet het volgende bericht willen aantreffen:

"Onze RRT correspondent in Polen meldt dat in verschillende RK kerken een inzamelingsactie wordt gehouden om Poolse missionarissen naar Nederland te sturen om afvallige "zotte" katholieken te bekeren. In navolging van de acties van Nederlandse paters uit het verleden ('Kwartjes voor de Zwartjes') vindt men in de Poolse kerken nu bussen met opschrift 'Zloty's voor de Zotties'. Met het Oisterwijkse Polencomité o.l.v. pastoor Marks is overeengekomen dat de vrachtwagens van de actie 'Oisterwijk helpt Polen' op de terugweg gebruikt zullen worden voor het vervoer van jonge Poolse celibatairen naar Nederland.

Van onze parlementaire redactie hebben we vernomen dat de CPN-PPR-PSP fractie in de gemeenteraad een motie gaat indienen om de medewerking van de gemeente aan het Polen project vanwege deze koehandel stop te zetten. De fractie wil het comité omvormen tot 'Oisterwijk helpt Albanië' omdat in dat atheïstische land geen priesters geëxporteerd worden."

DE ACHTERKANT VAN KAPELAAN HUYBERS

In plaatselijke bladen zoals het Kerkklokje en De Kleine Meijerij is de laatste tijd nogal wat aandacht besteed aan Anton Huybers, die van 1903 tot 1920 kapelaan te Oisterwijk was. Voor het voetlicht kwamen zijn gedichten en zijn initiatieven voor een openluchttheater en voor De Kunstkring. Huybers' kruistocht tegen alles wat anti-paaps was (liberalen, protestanten en socialisten) wordt niet of slechts marginaal behandeld. Toch kwam dit juist naar voren tijdens gesprekken die de RRT heeft gevoerd met enige oudere Oisterwijkers. Dit verhaal is niet hét verhaal over Huybers maar beoogt slechts de keerzijde van de medaille te laten zien.

Huybers werd in de gesprekken gekenschetst als de kapelaan van de goeude burgerij. Deze had in de St. Petrus-kerk ook een streepje voor op de arme mensen. De kerkbanken vooraan waren verpacht aan fabrikan-ten zoals de familie Roosen, aan vooraanstaande middenstanders en aan rijke boeren. De gewone mensen moesten achter in de kerk staan of konden als ze vroeg waren gaan zitten in de armenbanken die dicht bij de biechtstoel opgesteld stonden. Zelfs na de dood werd dit onderscheid aangehouden. Arme mensen werden 's morgens vanaf 8.00 uur begraven, rijke mensen pas om 11.00 uur. De rijken konden op het kerkhof een plaats kopen in de voorname middengang.

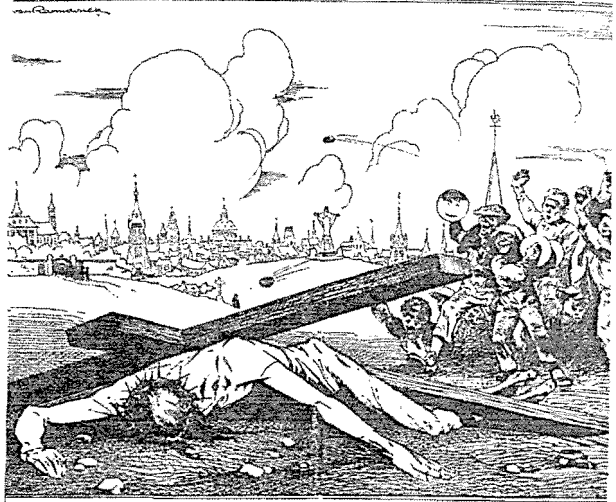
Kapelaan A. Huybers

Kapelaan Huybers bracht de rijken vaak een bezoek. Al snel kwam ook hijzelf erachter dat het verhaal rond ging dat hij dat deed om sigaren en om een glaasje wijn te drinken. Hij reageerde fel: mensen die zoiets beweerden moesten hun sigaren maar in hun neus stoppen. Daarmee doelde Huybers op de sigarenmakers van De Huifkar. Deze goed georganiseerde arbeiders hadden, zeker voor Oisterwijkse begrippen, uiterst linkse opvattingen. Huybers heeft herhaaldelijk geprobeerd sigarenmakers uit de "moderne bond" (NVV) te praten. De standvastigheid van de meeste sigarenmakers was echter groot, meestal tot in de dood. Modern georganiseerden mochten niet op het katholieke kerkhof worden begraven. De rouwstoet trok dan door de Kerkstraat naar de begraafplaats bij de Hervormde kerk. Toen Huybers een keer zo'n rouwstoet ontmoette weigerde hij zijn hoed af te nemen, zoals in die tijd gebruikelijk was. Het was de begrafenis van een aan TBC gestorven sigarenmaker die ondanks aandringen van Huybers ook tijdens zijn ziekbed geweigerd had het NVV de rug toe te keren. De houding van Huybers leverde hem een scheldkannonade op van Boons, sigarenmaker en ge-

meenteraadslid voor de SDAP. Boons werd in Oisterwijk flink gepest. In de raad werd hem verweten dat hij met "een Russische arm" wilde regeren. Uiteindelijk is Boons naar Amsterdam vertrokken.

CHRISTUS IN LIMBURG

Te Roermond werd een kind van een der bewoners van het roode stadsdeelte begraven. De lijkkoets werd gevolgd door een 50-tal joelende kinderen, die ketelmuziek maakten met bussen, deksels en stokken. (Krantenbericht)

„Voorwaar zeg ik u: voorzooveel gij dit een van deze Mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij dat Mij gedaan.”

(Matth. 25 : 40)

Een tekening in De Notenkraker van 22 januari 1927 naar aanleiding van de wijze waarop de katholieke jeugd de begrafenis van een kind uit een socialistisch gezin had verstoord.

Huybers waakte in Oisterwijk ook over de goede zeden. Zo liep hij 's-avonds door het dorp om eventuele paartjes toe te spreken en de jongen te vermanen om naar huis te gaan. Het meisje werd dan door Huybers persoonlijk thuis afgeleverd. Per vergissing heeft Huybers eens in het schemerdonker zo de dochter van de koster van de protestantse kerk thuisgebracht. Aan meisjes die na hun werk éénmaal per week 's-avonds de huishoudschool bezochten, hield Huybers voor dat ze niet zo vaak op straat moesten komen maar zich thuis moesten cultiveren met muziek maken. Waar men het geld voor instrumenten vandaan moest halen zei hij er niet bij. Op school moesten de meisjes zedig gekleed zijn. Van de nonnen moesten zij rokken dragen die wanneer men knielde de grond raakten. Als dit niet zo was werden de meisjes naar hun moeders gestuurd en mochten pas terugkeren als er een lap stof aan de rok was genaaid. De fraterscholen waren volgens enkele mensen net "concentratiekampen". Bij het minste of geringste werd men door de fraters gestraft, vaak ook als wraak op de politieke overtuiging van de ouders. Men moest dan de handen strekken waarop boeken werden gelegd. Wanneer een jongen zijn armen dan iets liet zakken werd er ondergemept met een lineaal. Een enkeling dreef dit zover door dat een schooljongen bewusteloos neerviel. Opvallend, volgens onze gesprekspartners, was het feit dat rijke jongelui nooit werden gestraft. Voorts werden de schooljongens opgehitst tegen protestanten en sociaal-democraten.

Verkiezingsborden van de SDAP werden van de huizen afgehaald en kinderen van de niet-katholieke school in de Kerkstraat ("bokkenschool") werden uitgescholden. Er was dan ook veel moed voor nodig om als katholiek je zoon of dochter op die school te plaatsen. Katholiek mochten ook niet bij protestanten gaan werken of op cursus gaan. Een relatie met een protestant werd heel moeilijk gemaakt omdat trouwen in de (katholieke)kerk er dan niet bij was.

Kapelaan Huybers heeft getracht het culturele leven in Oisterwijk te monopoliseren onder katholiek vaandel om het katholicisme "te vrijwaren tegen den kanker der neutraliteit". Zo kwam De Kunstkring tot stand die al snel in conflict met Asterius kwam. Asterius bestond reeds lange tijd en ook niet-katholieke liberalen speelden in die beginfase een belangrijke rol. Er werd dan ook, via de fabrieksbazen, druk uitgeoefend op leden van Asterius om over te stappen naar de katholieke harmonie De Kunstkring. Asterius mocht eerst niet deelnemen aan de Maria-processies. Later werd dit iets verzacht: deelname was wel mogelijk, maar het vaandel en de instrumenten mochten de kerk niet in. Toneelstukken van het gezelschap rondom Cees van Iersel (die tot ergernis van de geestelijkheid ook nog voor de VARA zou gaan werken) werden door de Oisterwijkse kapelaans zoveel mogelijk tegenwerkt. Pogingen van SDAP'ers om met socialis-tische bladen te colporteren bij De Kunstkring werden snel de kop ingedrukt.

Het onthullen van een borstbeeld van Huybers op De Lind op 4 juni 1955 was derhalve voor een groot gedeelte van de Oisterwijkse bevolking zeer omstrede. Het lijkt geen toeval te zijn dat de onthulling plaatsvond toen Asterius op tournee was in Luxemburg. Maar toch, de dag na de onthulling was het borstbeeld van Huybers onherkenbaar. Op de kop was vette zult geplaatst, die door de felle zon over het gehele borstbeeld was uitgelopen.

Later is nog eens het borstbeeld van zijn voetstuk gerukt. Het Nieuwsblad van het Zuiden plaatste hiervan een foto. Het bijbehorende artikel had als kop "Een misselijke streek".

Huybers was zeer omstrede, niet voor niets wordt door zijn trouwe volger Domstorff in het Kerkklokje melding gemaakt van het feit dat hij en Huybers in het dorp voor "twee dictators" werden uitgemaakt. Huybers, maar ook latere kapelaans uit "het rijke roomse leven" in Oisterwijk, trachtte de katholieke kudde bij elkaar te houden. Echter de ingang gezette ontwikkeling was niet meer te stuiten met woorden alleen. Steeds meer werden middelen toegepast zoals dreiging met ontslag, ontzegging van de sacramenten en laster. Voor onze gesprekspartners was "de goeie oude tijd" veeleer een tijd van diepe ellende en armoede. Op politiek-cultureel gebied was "het rijke roomse leven" voor hen eerder een tijdperk van "roomse terreur".

BEELDENSTORM IN OISTERWIJK

Kapelaan Huybers gebruikte de katholieke Kunstkring ook als uitgeverij van zijn boeken. Zijn meest bekende boek dateert uit 1923 en is getiteld "Oud Oisterwijk". Hierin beschrijft hij de geschiedenis van Oisterwijk in de late middeleeuwen en tijdens de reformatie. Verder besteedt hij in dat boek aandacht aan de beeldenstorm en de Maria-verering in Oisterwijk om daarna te eindigen met een aantal biografieën van Oisterwijkse katholieke "helden". Het boek is geschreven op basis van een aantal archiefstukken en flink wat fantasie.

Oisterwijk was in die jaren een Vrijheid die niet onderdanig was aan een plaatselijke kasteelheer maar slechts aan de ver weg wonende hertog. De parochie werd van 1230 tot 1648 voorzien van pastoors door kanunniken van de abdij St. Geertrui te Leuven. In 1559, bij de opdeling van het bisdom Luik, kwam Oisterwijk onder gezag van de bisschop van Den Bosch.

Er moesten jaarlijks tienden worden opgebracht voor de adellijke abdij in Leuven. De Oisterwijkse boeren moesten rogge opleveren. De clerus inde belasting maar betaalde zelf geen cent belasting aan de wereldlijke overheid. Oisterwijk was een rijke vrijheid. Handel en gildewezen waren volop in bedrijf. Er snorden 500 weefgetouwen en er dampen 40 brouwketels. De roomse welvaart kwam tot uiting in een 80 meter lange kerk met een prachtig orgel. Aan de kerk waren zo'n 16 tot 25 priesters verbonden. Tijdens plechtige gelegenheden kon men de rijkdom in de kerk aanschouwen: "Als de L. Vrouwe-processie door de kerk trok, onderscheidde men, tusschen de met goudketens belegde laken-tabbaards der poirters van het wollen ambacht, ook reeds het kostelijk fluweel van Oisterwijks rijke kooplieden, en in het licht der flambouwen vonkten vrouwenjuweeltjes in oor en haarwring".

Maar er werd ook al kritiek gehoord. Erasmus van Rotterdam laakte de verkwisting waarmee de kerk zo pronk werd opgesierd terwijl het geld aan de armen werd onttrokken.

Over de armoede in Oisterwijk heeft Huybers het niet. Maar dat deze wel degelijk aanwezig moet zijn geweest blijkt uit het feit dat al vanaf 1316 "de Tafel van de H. Geest" in de Vrijheid aanwezig was. Dit was een katholieke charitas-instelling. In Oisterwijk waren drie van zulke organisaties die onderdak boden aan zwerfers, zieken (pestlijders) en armen. Het lakengilde had een eigen ondersteuningsfonds. In 1539 werd een begijnenhof genaamd het Maagdenhuis "Bethlehem" gesticht door Nicolaas van Esch. Het bood plaats aan 12 begijntjes. De maagden waren arm en deden handwerk zoals naaien en spinnen. De begijnhoven ontstonden niet alleen als reactie op het weigeren door de rijke kloosters van onvermogens maar veelal ook omdat arme spinsters tot een gemeenschappelijke huishouding besloten om rond te komen van het karige loon. De liefdadigheidsinstellingen werden door de paus met "geestelijke gunsten" bedacht.

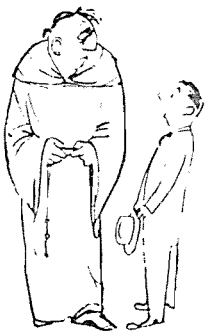
Voor Huybers is de beeldenstorm die op 9 juni 1581 woedt eenvoudig te verklaren: de barbaarse protestanten die onder leiding van "Monsieur de la Garde" te paard en te voet de "Roomse Vrijheid" binnendringen zijn de schuldigen. Wat Huybers niet vermeldt is dat de hagepreken van de calvinisten ook in Brabant door duizenden mensen werden bezocht met name door lompenproletariërs. De overheid probeerde deze groep rustig te houden door ze in een werkverschaffing te plaatsen. Nadat de geuzen uit Geertruidenberg in 1573 Oisterwijk hadden aangedaan kreeg de Vrijheid een garnizoen van 200 Spaanse ruiters en 400 Wallons. De slecht betaalde en uitgehongerde Spanjaarden vormden een plaag voor de bevolking (de inkwartiering kostte 14.000 gulden per jaar). Vermoedelijk zullen dus ook arme Oisterwijkers aan de beeldenstorm hebben meegedaan zoals ook in andere plaatsen de arme proletariërs hun woede over de jarenlange onderdrukking en uitbuiting af reageerden op het interieur van de roomse kerken, het symbool van de rijke industriëlen, kooplieden, de Spaanse koning en de katholieke kerk.

Huybers houdt echter vast aan de gangbare burgerlijk-katholieke geschiedschrijving en ziet achter het protestantisme niet het proletariaat maar de in het nauw gedreven adel verpersoonlijkt in Willem van Oranje: "Geen wonder dat Philips II den kerel vogelvrij verklaarde en belooning zette op een raak schot, gelijk bij schadelijk wild. Zijn comediante-rol was nu uitgespeeld: de verrader van zijn land en zijn godsdienst verloor alle crediet, bijzonder in het zuiden en werd tenslotte door een pistool-schot afgemaakt in een gestolen nonnenklooster waar hij leefde met een geroofde non". De ellende was volgens Huybers al begonnen in 1517 toen de "rampzalige pater Luther" tegen de paus opstond en een "massa bedorven elementen en fortuinzoekers" met zich sleepte. "Deze verwaasde benden noemden zich protestanten, later geuzen. ... Zij leefden als Turken, preekten veelwijverij, en, tot krankzinnigheid overgeslagen, noemden zich zonen Gods of profeten, en begonnen troepsgewijze te rooven, plunderen en moorden... Het onkruid was niet meer te overzien, de hel ware

noodig geweest om die massa's te verwerken". Gespierde en krijgslustige taal voor een Oisterwijkse zielenherder.

Maar in een aantal voetnoten merkt Huybers op dat bepaalde geuzen wel degelijk voorlopers waren van het socialisme: "men begon met het gezag der Kerk Gods te verwerpen, om ten slotte ook God zelve te ontkennen". Huybers is in zijn tijd dan ook minder boos op de godsdienstige nazaten van de geuzen (de protestanten) maar veel meer op de politieke nazaten: "onze naam-katholieken, feitelijk deserteurs, spionnen, verraders, die liefst heimelijk samenrotten met al wat naar links stinkt". Huybers noemt de geuzen in zijn boek dan ook herhaaldelijk bolsjewiki bijvoorbeeld als hij het heeft over "de protestantsche klik in Oisterwijk (deze heldenschare telde zes leden)" toen deze in 1680 het Maagdenhuis bestormde.

Huybers is overduidelijk allergisch voor alles wat riekt naar socialisme of geuzendom. Het moet voor hem dan ook een ramp zijn geweest zijn boek te moeten starten met de eerste pastoor waarover archiefgegevens beschikbaar waren: Hendricus van der Poel, de bevolking noemde deze pastoor "de Rode" hoewel men daarbij waarschijnlijk niet heeft gedoeld op de politieke opvattingen van deze vrome man, die leefde in de 14de eeuw. Toen was in Oisterwijk nog alles pais en vree en vooral rooms. Huybers verlangt naar een renaissance van die periode als hij schrijft "O mooie middeleeuwen, waarover soms de glimlach speelt - Is onze "Katholieke Kunstkring" niet een frissche wederopbloei van middeleeuwse schoonheid in Oisterwijk?". Middeleeuwse schoonheid? De overgrote meerderheid van de bevolking leefde in een afschuwelijke armoede. Huybers heimwee naar dat verleden toont nogmaals aan dat hij de kapelaan der rijken was. Maar gelukkig waren er ook in zijn tijd geuzen in Oisterwijk die de leuze "Liever Turks dan Paaps" geactualiseerd hadden in hun streven naar het socialisme.

"Als ik by u moest biechten deed ik nog niet zo liet geen zonden."

Steeds positief beoordeelt de Nederlandse clerus het perfect zittende Clergyman overhemd

Te leveren:
zwart, donker en midden grijs terlenka

Ophey

Exclusieve Herenkleding en Mode
Gulickstraat 11, 5931 LA TEGELEN
Telefoon 077-31459

Levering door geheel Nederland
Alleenverkoop voor geheel Limburg

Celesta[®] Patented Model

KERK EN VREDESBEWEGING IN OISTERWIJK

De kerken hebben hun invloed op vele maatschappelijke ontwikkelingen. Niet alleen onze normen en waarden zijn voor een groot deel op een christelijke ethiek gebaseerd, maar ook direct heeft de kerk zijn invloeden, via maatschappelijke organisaties en/of politieke partijen.

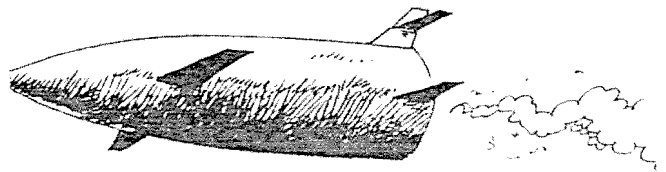
Een van de meest controversiële onderwerpen binnen de kerken is in de afgelopen jaren ongetwijfeld die van de vredesbeweging geweest. Met name het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) is niet altijd even positief beoordeeld binnen de kerken. De successen op het politieke vlak (Stop de N-bom acties in 1978) alsmede de snel toenemende activiteiten en aanhangers van de vredesbeweging, na het starten van de IKV-campagne in 1977, hebben daaraan bijgedragen. Behoudende, traditionele stromingen binnen de protestantse kerk, en in mindere mate in de RK kerk waren verontrust over deze ontwikkelingen. De gezaghebbende positie die het IKV zich de afgelopen jaren had verworven was hen een doorn in het oog en een tegenbeweging was nodig. De oprichting van deze tegenhanger was in 1980 een feit. Nederland was een "vredesbeweging" rijker. Het Interkerkelijk Comité Tweezijdige Ontwakening (ICTO) ontpopte zich echter niet als een vredesbeweging met geheel nieuwe ideeën of idealen; nee, het spande zich meer in voor het verkrijgen van een gelijkwaardige status naast het IKV. Tevens maakte het zich sterk voor een strikte scheiding tussen kerk en politiek. De vredesproblematiek hoorde volgens het ICTO niet thuis in de kerk. Een dualistische opstelling; het ICTO wil op gelijkwaardig niveau met het IKV als partner binnen de kerk invloed uitoefenen maar wil het dan vervolgens niet over politiek of vredesvraagstukken hebben. Met die erkenning van het ICTO vlot het nog niet zo binnen de hervormde en gereformeerde kerk, ondanks de vele pogingen die al zijn gedaan. Ook erkenning binnen de RK kerk heeft nog niet tot een officiële status geleid, alhoewel op informele schaal reeds vele contacten bestaan. Toch zijn pogingen om de vredesdiscussies binnen de kerken te beïnvloeden vaker succesvol gebleken. Ook de artikelen in diverse plaatselijke bladen, waarin het ICTO zich presenteert als alternatieve vredesbeweging, dragen daar aan bij. De Klepperman heeft in het verleden al enige malen ruimte geboden aan rechtse "vredesbewegingen" zoals het ICTO en het Comité Stop de SS-20 raket.

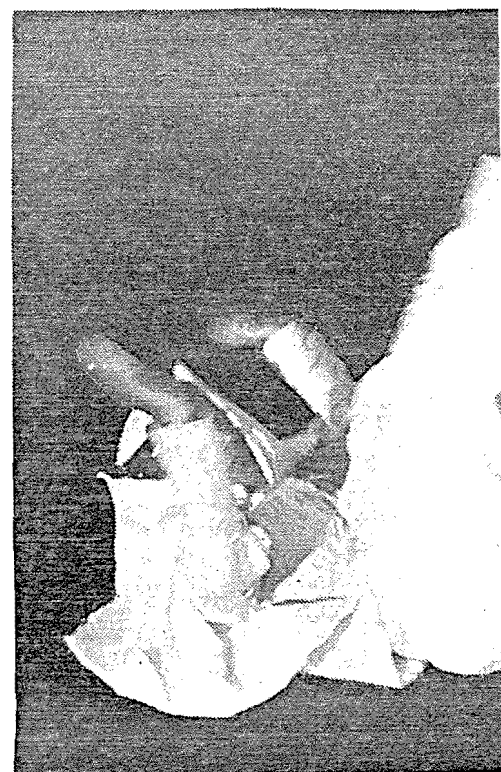
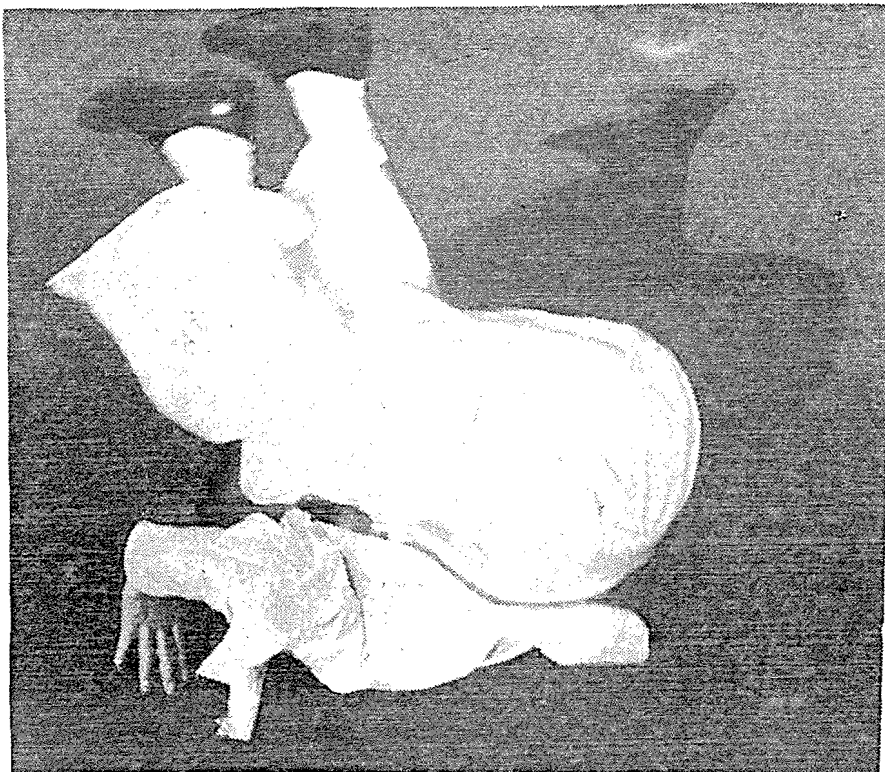
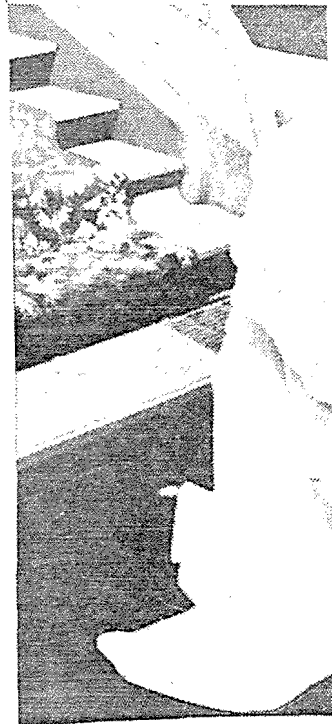
Ook binnen de Oisterwijkse hervormde gemeente heeft het optreden van ICTO-sympathisanten sterk polariserend, en mogelijk ook frustrerend, gewerkt. Een dieptepunt in de vredesactiviteiten van de gemeente ontstond naar aanleiding van het niet door laten gaan van een IKV-collecte. Dit in tegenstelling tot de landelijke lijn van de hervormde kerk die zowel op beleidsmatig als op financieel gebied de verantwoordelijkheid voor deze organisatie draagt. Een dergelijke collecte zou, volgens tegenstanders, de openheid van de vredesgesprekken binnen de gemeente verstoren. Daarbij gaan ze echter wel voorbij aan het feit dat die openheid na jaren lange en vaak moeizame pogingen eindelijk was ontstaan zonder hun bijdragen in die tijd. Het was echter een openheid die leidde tot een opvatting die niet de hunne was, en ook gezien de ICTO opvattingen niet behoorde in

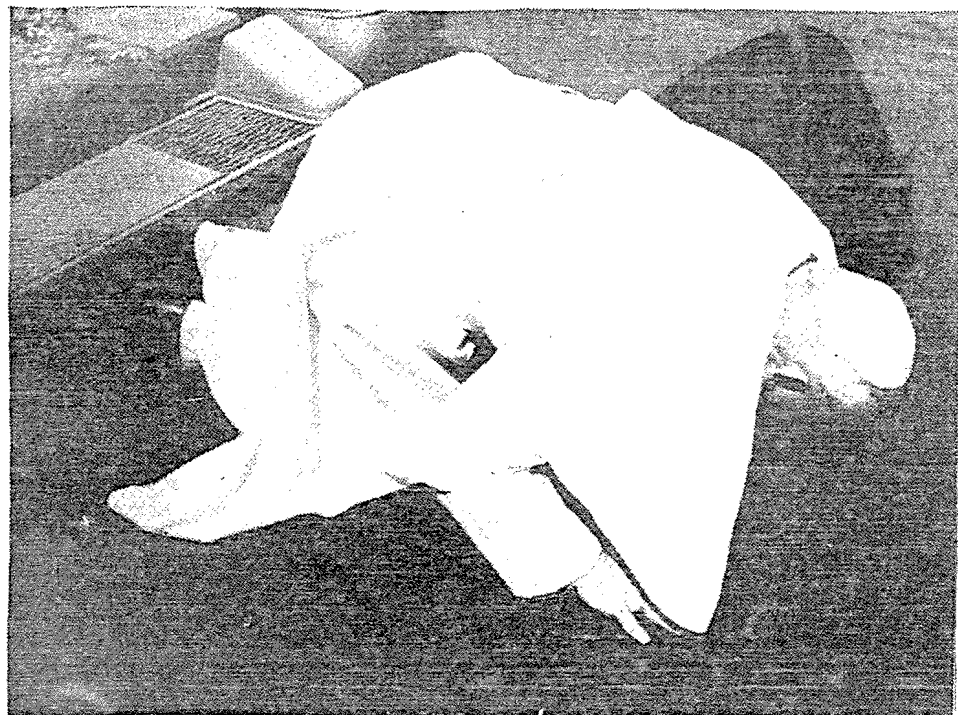
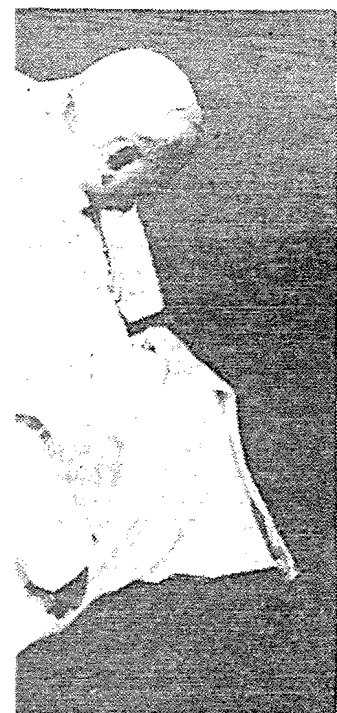
de kerk. ICTO-activiteiten zijn er dan ook niet op gericht om een inhoudelijke discussie te voeren, maar meer op het op de spits drijven van tegenstellingen tussen ICTO en IKV. Een recentelijk gehouden voordracht in de hervormde gemeente van prof. Berkhof, een vooraanstaand theoloog, liet echter geen twijfels bestaan over de opstelling die nu juist de kerken zouden moeten hebben met betrekking tot de kernbepaling: "wapens die zo principieel afwijken van wat wapens waren, en geen onderscheid maken tussen militairen en burgers, onze generatie en die na ons komen, moeten door de kerken principieel afgewezen worden". Ook het machtsdenken en het vertrouwen in een afschrikkingsevenwicht past volgens hem niet in de rol die christenen en hun kerk zouden moeten vervullen. Ondanks deze activiteiten en de mensen die zich hiervoor inzetten kan er toch niet gesproken worden over eensgezindheid binnen de hervormde gemeente, laat staan over een Oisterwijkse kerkelijke vredesbeweging.

ICTO BUITEN DE KERK ACTIEF

Naast de onderhuidse vertragende of verlammende activiteiten van het ICTO binnen de kerken, zijn ze ook actief op diverse andere gebieden. Landelijk gezien blijken opeens een groot aantal personen en organisaties met elkaar in verband te staan. De landelijke ICTO voorzitter mr. Janssen van Raaij blijkt ook fervent aanhanger te zijn van de Nederlands-Zuid-Afrikaanse werkgemeenschap, een organisatie die tegengas wil geven tegen boycot maatregelen en die het bewind actief steunt. Zo was in de Volkskrant van 15 april j.l. te lezen dat Janssen van Raaij met eigen ogen had gezien hoe Botha het serieus meende met zijn hervormingsmaatregelen, ondanks ernstige onlusten en toenemend verzet. De naam Janssen van Raaij duikt ook op onder diverse artikelen in het blad Stavast, een uitgave van het Oud Strijders Legioen. Ook onze "gewaardeerde" Oisterwijkse prof. dr. jonkheer Alting von Geusau is een fervent ICTO-aanhanger. Zijn naam duikt ook op bij organisaties zoals Opus Dei en Stichting Vrije Vrouwen. Deze wat elitaire organisaties vormen het "buiten-ICTO" terrein van onze plaatsgenoot. Dat hij daar op een zelfde soort gebied actief is als binnen het ICTO zal niemand verwonderen. Het onderstaand citaat van Alting von Geusau in "ICTO-cahier" van oktober 1982 kan dat nog eens onderstrepen: "De tijd dat bisschoppen de katholieke geloofsgemeenschap een stemadvies gaven is gelukkig voorbij en kan ook beter niet terugkomen; ook niet ten gunste van PPR, PSP en CPN." Hij maakt hiermee duidelijk wat het ICTO wel is. Het over elkaar leggen van personen, organisaties en activiteiten in de loop der jaren maken het beeld nog duidelijker. Het ICTO is meer het vrome smoelwerk van anti-linkse organisaties in Nederland en als zodanig moeten we het ICTO serieus nemen.

*Hij knielt, hij kust de grond en
de aarde krimpt van schaamte.*

Hugo Claus

HET WONDERBAARLIJKE AVONTUUR VAN "OPUS DEI"

Steeds vaker zien we de naam 'Opus Dei' opduiken in Nederland. De katholieke lekenorganisatie die vooral bekend, of liever berucht, geworden is onder het regime van Franco is zeer zeker niet met het fascistische regime ten onder gegaan. Wat is nu eigenlijk Opus Dei?

LUTHER

Het katholicisme heeft altijd een wereldse orde (de lagere ambten, zoals de priesters, die wel goed werk verrichten maar niet ter meerdere ere Gods) en een religieuze orde (kloosters met een strenge moraal, alleen hier kon men God welgevallig zijn) gekend. Luther was eigenlijk de eerste die grootschalig protesteerde tegen de geringe waardering van het wereldlijke: arbeid is net zo 'Godwelgevallig'. In Nederland was het vooral het calvinisme dat de waardering voor het wereldlijke, dus de arbeid, naar voren schoof. De katholieke bemiddelaars (b.v. Maria) met wie men tot God bad verdwenen en maakten plaats voor een directe confrontatie met God. Arbeid werd dé dialoog met Onze Lieve Heer en rijkdom was aldus een teken van de genadigheid des Herens, de armen hadden het er klaarblijkelijk zelf naar gemaakt.

DE BALAGUER

Maar ook de katholieke kerk maakte ontwikkelingen door en moest wel reageren op ontwikkelingen binnen de samenleving die om meer waardering voor leken en arbeid vroegen. Aan het begin van onze eeuw kende het katholicisme twee belangrijke lekenstromingen: het Spaanse 'Opus Dei' en de Franse beweging van 'priesterarbeiders'. Opus Dei won makkelijk het vertrouwen van Rome omdat men de traditionele katholieke (anti-communistische) mentaliteit prefereerde boven de door het socialisme beïnvloede Franse lekenorganisatie. In 1947 kreeg Opus Dei een officiële kerkelijke status. Het was de priester Jose Maria Escriva de Balaguer (1902-1975) die in 1928 de organisatie opzette. De constituties zijn altijd geheim gebleven waardoor inzicht in de beweging troebel bleef. Opvallend was wel dat Opus Dei onder Franco welig kon groeien tot een enorme club. Aan het eind van de jaren

'60 was een kwart van alle hoogleraren lid van Opus, het merendeel van de ministers (ook Carrero Blanco), de grote kranten stonden onder de controle van Opus en de directeur van de Spaanse Nationale Bank was vooraanstaand lid. Pas in 1965 ontstond de eerste 'openbaring' van Opus Dei, volbracht door het kindje Jezus.

JESUS YNFANTE

In 1965 verscheen in Parijs het boek "La aventura prodigiosa del Opus Dei" (het wonderbaarlijke avontuur van Opus Dei) geschreven door Jesus Ynfante (kindje Jezus). Het moge duidelijk zijn dat het hier om een pseudoniem gaat. De schrijver was een student aan de Hogeschool voor Journalistiek die met een omvangrijke documentatie omtrent Opus Dei Spanje uitvluchtte, in Frankrijk een boek schreef en dit in Parijs liet uitgeven. De Spaanse pers reageerde laaiend, geen wonder want ook de pers stond veelal onder Opus Dei controle, en maakte de student uit voor "anarchistische extremist" en "mislukte student". Toch werd het boek serieus genomen en werd Opus Dei veroordeeld door Dr. Sinnige, een vooraanstaand katholiek publicist ("de Bazuin"). Uit het werk bleek een enorme betrokkenheid van vele bekende Spaanse politici en andere invloedrijke figuren bij politieke schandalen. Ook kreeg men voor het eerst inzicht in het functioneren van Opus Dei.

"EEN EFFICIENT EN ZAKELIJK CHRISTENDOM"

De tactiek van het Opus is het opleiden van academici voor hoge sleutelposities binnen onderwijs, politiek en kerk. Vanuit die positie moet het christendom verdedigd worden, je zou kunnen zeggen dat Opus Dei zich toegang verschafte in regionen die voor de priester onbereikbaar zijn. In conflict met Rome is Opus Dei niet snel gekomen omdat de regel is dat men op eigen verantwoordelijkheid werkt. Nooit komt Opus Dei als groep naar voren en wordt het christendom verdedigd zonder dat het instituut zelf op de voorgrond treedt. De leden dragen dat gedeelte van hun inkomen af aan het Opus dat boven de behoeften van hun persoonlijke levenswijze uitgaat. Aangezien Opus Dei hoofdzakelijk uit academici bestaat is het dus niet verwonderlijk dat het om een kapitaalcrachtige organisatie gaat. Iedere Opus-leek heeft een Opus Dei-priester als 'leidsman'. Vrouwen hoeven niet te leren of gestudeerd te hebben als ze maar verstandig zijn en mannen worden graag als gids of leider benaamd. Het Opus wil in de menselijke samenleving de invloed van het christendom verzekeren van bovenaf. Zoals Mao zijn 'rode boekje' had, heeft Opus Dei de 'Camino' (de Weg), geschreven door de oprichter Mgr. Escriva de Balaguer. De 'Camino' bevat 999 uitspraken. Escriva zelf ziet Opus Dei als een efficiënt en zakelijk christendom. Sinnige voegde daar destijds aan toe "naar Amerikaans model".

Zojuist verschenen:
**De Paus in Nederland
een ongewenste gast.**

Een brochure van 36 pagina's geschreven door Dr. A. L. Constandse. Bestellen door overmaking van f 7,60 op giro 4160018 t.n.v. Uitgeverij De Vrije Gedachte, Postbus 1087, 3000 BB Rotterdam.

RANGEN EN STANDEN

De organisatie kent de 'numerarii', dit zijn de leden met de hoogste graad. Zij zijn voor hun leven aan Opus Dei verbonden en hebben theologie of filosofie gestudeerd, zijn ongetrouwd en kunnen gewijd worden indien nodig. Dan komen de 'oblatti', de tweede

graad die niet allemaal een academische opleiding genoten hebben. De 'supernumerarii' zijn wel getrouwd. Bijna onderaan vinden we de 'cooperadores', een lage groep medewerkers, die ook niet-christelijk mogen zijn. Onze plaatsgenoot Alting von Geusau behoort eveneens tot die lagere groep van medewerkers. Aangezien hij hoogleraar aan de Katholieke Hogeschool is kunnen we vaststellen dat ook hier het vooral academici zijn die van bovenaf het christendom in hun colleges verpakken. Ook de directeur van de Tilburgse Academie voor Journalistiek Van den Heuvel heeft connecties met Opus Dei. Tilburg heeft overigens zelf inmiddels ook een contactgroep (Gimbrèrelaan 37). Marga Klompé, oud-politica en ere-doctor aan de Katholieke Hogeschool Tilburg, heeft aangekondigd Opus Dei eens beter in de gaten te houden.

Helemaal onderaan de ladder van het "zakelijke christendom" vinden we de 'auxiliares', de eenvoudige meisjes, de sloven, altijd goed voor het huishoudelijke werk.

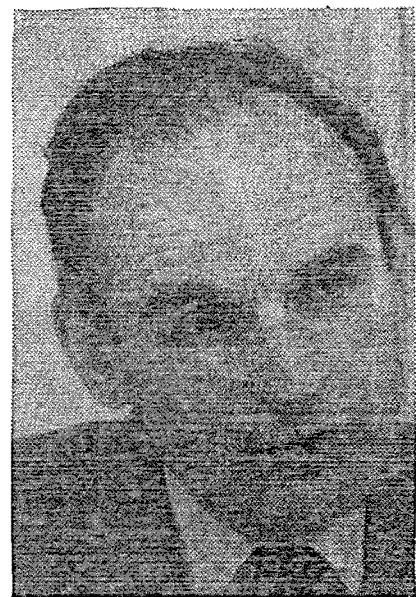
DE PAUS

Binnenkort zal de paus ook hier landen en zijn wijzend vingertje laten zien. Het is goed het bezoek van de paus ook in dit reactionaire licht te zien waarin Opus Dei geplaatst is. Beiden zijn erop uit van bovenaf de klok enkele decennia terug te draaien en de ontwikkeling van nieuwe normen en tendenzen in onze samenleving naar de prullenbak te verwijzen. Naam en bankrekening zijn daarbij welkome instrumenten die het inmiddels van Opus Dei doordrenkte Vaticaan gaarne zal hanteren. Gelukkig zien we van onderop, van katholieke gelovigen en decanaat, voldoende signalen die ons het vertrouwen geven dat de paus teruggeduwd wordt in zijn privé-jet richting Rome.

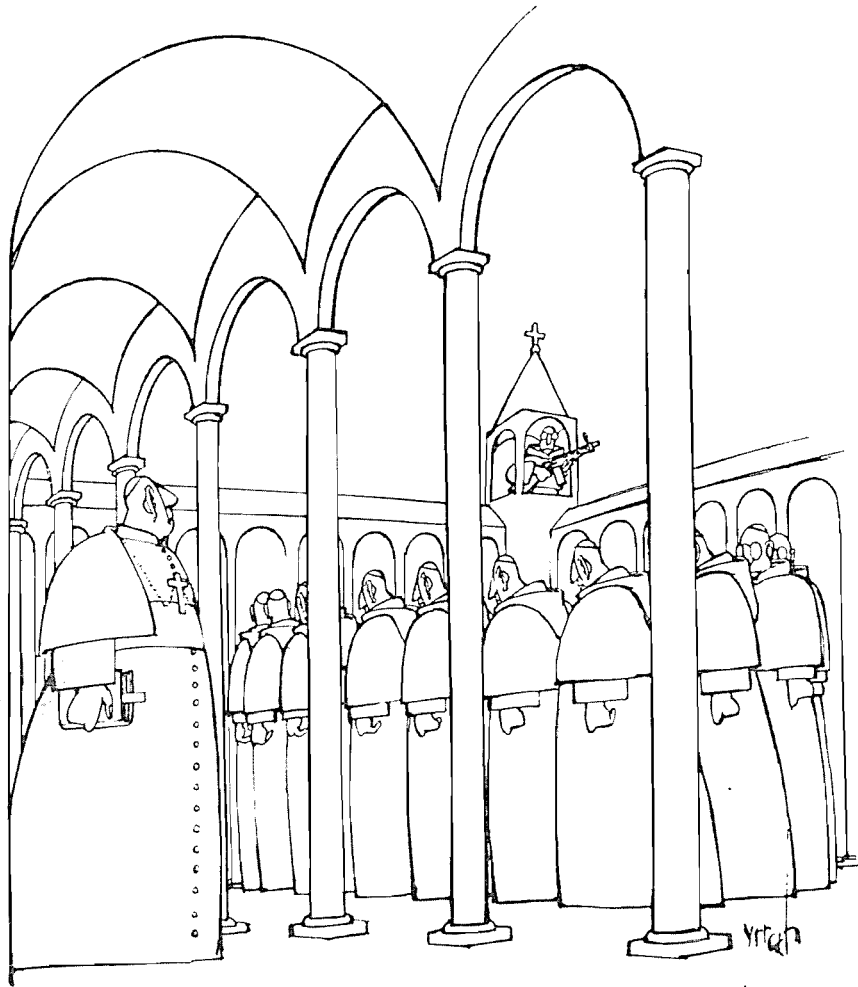

No paseran, riep de republikeinen in de Spaanse Burgeroorlog. „Ze komen er niet door“. Nou, dictator Franco kwam er wel door. Stichting de Wekker te Utrecht doet een nieuwe poging.

Onze plaatsgenoot prof. jhr. dr. F. Alting von Geusau is ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw geworden. De RRT zet deze Oisterwijker in het zonnetje; in de RRT nr. 1 maakten we al melding van zijn activiteiten in het OSL. Deze keer aandacht voor zijn optreden in andere rechtse clubjes zoals Opus Dei, ICIO en Stichting Vrije Vrouwen.

prof. jhr. dr. F. Alting von Geusau

Deze tekening is overgenomen uit A. Constandse, De paus in Nederland: een ongewenste gast, De Vrije Gedachte.

SCHOOLSTRIJD IN OISTERWIJK

Op 22 juli 1868 vaardigden de rooms-katholieke bisschoppen een principieel onderwijsamandament uit waarin zij de openbare school ongeschikt noemde voor de vorming van katholieke kinderen.

Is er wat veranderd in die opstelling? Na ruim honderd jaar zou nog precies hetzelfde gezegd worden. Maar dat is niet het ergste! Er werden met grote voortvarendheid overal katholieke scholen, ziekenhuizen, bejaardenhuizen, verzorgingsinstituten, etc., uit de grond gestampt. In al die jaren bouwde de rooms-katholieke kerk een netwerk op van macht. Belangen verstrengelden in elkaar, dubbele functies (bestuurder-wethouder-ondernemer) waren aan de orde van de dag.

Nu zitten we met de naweeën van deze ontwikkelingen. Ondanks het feit dat in Nederland de meerderheid van de bevolking niet confessioneel stemt worden we dag in dag uit geconfronteerd met machtige ondoorzichtige rooms-katholieke besturen. De ziekenhuizen en scholen zijn daar een zeer duidelijk voorbeeld van.

De situatie in Oisterwijk

De CDA fractie heeft al lang niet meer de meerderheid maar maakt nog steeds de dienst uit. Er zal nog een hele tijd over heen gaan voor dat Oisterwijk echt democratisch zal zijn.

Natuurlijk is in deze van oorsprong rooms-katholieke gemeente het katholieke onderwijs groot. Er werd een kleine bijzonder neutrale school gedoogd. Toen echter de deconfessionalisering ook hier toesloeg bleek dat er ook mensen waren die het een belangrijk principe vonden dat hun schoolbestuur door de bevolking werd gekozen en geen ondoorzichtige stichting was. Er werd uiteraard niet bepaald enthousiast gereageerd door de heren bestuurders.

Het openbaar onderwijs was echter niet meer te stuiten. De door het CDA gecontroleerde gemeentepolitiek maakte het werken er niet gemakkelijker op. Het moest nog 8 jaar duren voordat een tweede openbare school een kansje werd gegund. In de tussentijd werden de belangen (nieuwbouw, spreiding etc.) van de RK scholen niet vergeten.

Gelukkig zijn de ontwikkelingen niet tegen te houden. Het CDA blok is gebroken: er is een PvdA wethouder van onderwijs. 20 à 25% van Oisterwijkse leerlingen bezoekt al één van de niet-katholieke scholen hier. Voordat echter van een echt open, eerlijke benadering van het openbaar onderwijs in Oisterwijk sprake kan zijn, zal de huidige generatie rooms-katholieke machthebbers moeten verdwijnen. Want op een goede manier met privileges en macht omgaan hebben ze nog steeds niet geleerd.

"VROUW: GIJ ZIJT DE POORT NAAR DE HEL"

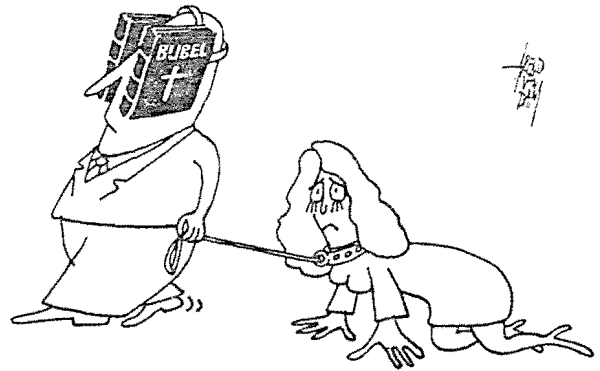
De rol van de vrouw in de kerk

De kloof tussen kerk en maatschappij op het gebied van vrouwen-rechten wordt steeds zichtbaarder. Vrouwen kunnen niet langer berusten in een door mannelijke normen over-heerste kerk, in een christendom dat voortdurend getuigt van uitspraken die de vrouw een ondergeschikte positie geven.

De bijbel is een sterk androcentrisch verhaal, geschreven, vertaald en geïnterpreteerd vanuit een mannelijk gezichtspunt. Het overheersend mannelijk beeld van God is gebaseerd niet op de ideale eigenschappen van beide geslachten, maar op de waarden van de patriarchale (toen) dominerende klassen. Ook het man-zijn van Jezus wordt gezien als een teken van superioriteit van mannen over vrouwen in het huwelijk (Eph.5) en in kerkelijke organisatie (1 Kor.14:34). In Paulus' eerste brief aan Timoteüs schrijft hij: "Een vrouw lere in volledige onderdanigheid. Ik sta een vrouw niet toe te onderwijzen of autoriteit te oefenen over een man, maar zij moet in stilheid zijn." (1 Tim.2:11-13). Verder raadt Paulus aan dat jonge weduwen opnieuw trouwen, om te voorkomen dat ze "zonder bezigheid zijn, doelloos bij de huizen rondlopen, ja, niet alleen zonder bezigheid, maar ook als roddelaarsters en zich inlatend met anderzaken, pratend over dingen waarover zij niet behoren te praten." (1 Tim.5:13). Vrouwen worden uitsluitend gezien als bijvoegelijke wezens die alleen bestaan in relatie tot de man bij wie ze horen. Zo kennen wij Mirjam als de zuster van Mozes; dat Mirjam een duidelijk leidende rol vervulde in de uittocht uit Egypte wordt niet vaak erkend. Als Mirjam en Aäron menen dat zij evenveel recht van spreken hebben als Mozes (Numeri 12) wordt alleen Mirjam gestraft met melaatsheid voor hun twijfels. Mirjam wordt dan ook door interpretaties ervan beschuldigd een jaloerse, rebelse vrouw te zijn die genadig gestraft werd aangezien zij het initiatief had genomen tot kritiek op Mozes; Aäron werd door Mirjam op sleeptouw genomen, zoals Adam door Eva. "Laat haar gedurende zeven dagen buiten de legerplaats gesloten worden" strafte God. Het verhaal rondom Mirjam is een duidelijk voorbeeld waarop een vrouw, in een mannelijke traditie met behulp van een mannelijke God, op haar plaats gezet wordt: als ze zich passief gedraagt, mag ze "meedoen" in de maatschappij.

Discriminatie van de vrouw was een wezenlijk onderdeel van de sociaal-politieke en religieuze organisatie van Israël. Tal van wetten hielden de vrouw onder de duim. De meest voorkomende formule van wetsteksten - "als een man" dit of dat doet - is gebaseerd op de veronderstelling dat alleen mannen volwaardige leden waren van de maatschappij, verantwoordelijk voor hun kinderen, vrouwen en slaven. Exodus 20:17 luidt: "Gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn rund, noch zijn ezel..." Alleen mannen worden hier aangesproken; vrouwen behoren tot het bezit van de man. Geloften van een vrouw waren alleen geldig met toestemming van vader of man, en konden door hem nietig worden verklaard. Recht op eigendom hadden Israëliische vrouwen niet of nauwelijks (hoewel zij in Babylonië en Egypte dat wel hadden). De belangen van de familie, de basis van de Israëliische samenleving, werden geïdentificeerd met die van het mannelijk hoofd. De enige gewaardeerde bijdrage van de vrouw aan de familie was haar seksualiteit, die uiteraard ook als eigendom van haar man werd beschouwd. Was een meisje niet maagd op haar trouwdag, dan werd dit beschouwd als een misdaad tegenover haar man en haar vader en moest ze gestenigd worden (Deut.22:21). Als een man een meisje verkrachtte, moest hij met haar trouwen. Zijn straf was dat hij niet van haar mocht scheiden (Deut.22:28-29). Dat een vrouw misschien liever niet met haar verkrachter trouwde werd dus niet overwogen. Een man mocht zijn vrouw verstoten; zij kon geen echtscheiding aanvragen. Elke vrouw in Israël werd voor een groot gedeelte van haar leven als "onrein" beschouwd: als ze menstrueerde, en als ze een kind baarde (7 dagen als ze een zoon baarde, en 14 dagen als ze een dochter baarde). Voor deze "onreinheden" moest ze boetes betalen ook (Lev.19-20).

Verder staat de bijbel vol met beelden, symbolen en vergelijkingen die ontleend zijn aan onze geslachtelijkheid en de huwelijks-relatie tussen man en vrouw, met name de bruid/bruidgom symboliek van God en zijn volk. Helaas is deze symboliek door het kerkelijke leergezag gehanteerd als wapen om de vrouwelijke sexe in te perken. De bijbel leest voor vrouwen onderdrukkend in plaats van bevrijdend, vanwege de overheersende mannelijke hyperbolen en symbolen. Eeuwenlang werd de man als maat en norm van het menszijn gezien, de vrouw als afgeleide, afwijkende vorm. Vrouwen konden uitsluitend contact met God vinden door gehoorzaam en onderdanig aan hun man te zijn, wat ze tot niet meer dan seksuele wezens reduceerde.

Kerkvaders van het christendom volgden trouw de traditie van vrouwendiscriminatie. In de 2de eeuw schreef Tertullianus: "Vrouw, gij zijt de poort naar de hel. Gij hebt hem verleid, die de duivel niet rechtstreeks durfde te benaderen. Uw schuld is het dat Gods zoon sterven moest, ge zoudt immer in rouw en lampen gekleed dienen te gaan" (De Culta Feminarum). Volgens zijn opvolger, Ambrosius zou het goed zijn dat de vrouw de man als haar heer en meester aanvaardt want Adam was tot zonde verleid door Eva, en niet Eva door Adam. Dat de slang zich het eerst tot de vrouw richtte verklaarde hij uit het feit dat de vrouw dommer en minder wilskrachtig was dan de man. Augustinus, de meest gezaghebbende theoloog uit zijn tijd, schilderde de vrouw af als intrinsiek slecht en in wezen onrein (De Trinitate). Hij zei dat de man de rede was, de vrouw de onrede; de man was spiritueler en intellectueler dan de vrouw, die lichamelijker, dierlijker en sensueler was. Volgens Paulus is de man de heerlijkheid Gods, en de vrouw de heerlijkheid van de man (1 Kor.11:3-12). Augustinus concludeerde daaruit dat alleen de man geschapen was naar Gods beeld, en dat de vrouw gemaakt was voor een lichamelijk doel: het baren van kinderen. Vrouwen die erin slaagden hun lichamelijkeid te ontkennen, hun seksualiteit te verbergen, konden misschien gelijk worden aan de man. Vooral Hieronymus en Augustinus leerden de vrouw haar eigen lichaam te verachten. In het Romeinse rijk was ascese in de vorm van onthouding van seksuele activiteit het ideaal geworden. Vrouwen werden gezien als de veroorzakers, de schuld van seksuele gevoelens. De lof voor de maagdelijkheid groeide. Elke vrouw werd als maagd geboren en moest, volgens Hieronymus, ongeschonden blijven. "Wees vruchtbaar, wordt talrijk en vervul de aarde" (Gen.1:28) gold alleen voor de joden, want uit hen zou Jezus geboren zijn. Christenen moesten het vooral vermijden om te trouwen, sex te bedrijven en kinderen te krijgen. "Een weduwe die hertrouwt is als een hond die naar zijn eigen braaksel terugkeert", schreef deze invloedrijke kerkvader.

Deze verheerlijking van de maagdelijkheid leidde ertoe dat de vrouw een ideaalbeeld van Maria voorgeschoteld kreeg, maar dan wel een beeld dat gevormd was naar mannelijke ideeën. Een vrouw zou óf Maria, de moeder-maagd, moeten wezen, óf Eva, de bron van alle kwaad. In Eva en Maria werden vrouwen als 'slecht' en 'goed' tegen elkaar uitgespeeld. De meeste beelden van Maria tonen haar als suiker-zoet, fragiel, de ogen deemoedig naar beneden; vrouwen moesten die Maria als voorbeeld nemen. Haar heiligheid, zei men, was een gevolg van haar bijzondere onderdanige volgzzaamheid. Dat onderdanigheid aan God héél wat anders is dan onderdanigheid aan mannen, werd uiteraard niet opgemerkt. Maria's grote deugd lag ook in haar maagdelijkheid - zij zou op generlei wijze 'besmet' zijn door seksuele relaties. Maar het woord 'maagd' had niet primair de betekenis van een vrouw die zich van sex onthield (een veel latere betekenis); het betekende een ongetrouwde vrouw, wier leven niet bepaald werd door haar relatie tot een man. Een biologische onmogelijkheid - Maria als moeder/maagd - wordt de vrouw voorgehouden als model, in plaats van Maria als de eerst volledig bevrijde (BOM) vrouw. Maria moet niet gezien worden als een sprokjes-prinses die gewaardeerd wordt op grond van haar lichamelijke maagdelijkheid, maar moet gezien worden als de toegewijde, eenvoudige moeder die ze in werkelijkheid was.

Historisch gezien bereikte de vrouw-vijandige theologie zijn hoogtepunt in de scholastiek van Thomas van Aquino, die in de 13de eeuw schreef dat de ziel later in een ongeboren vrouwelijke vrucht kwam dan in een mannelijke vrucht. Van daaruit beweerde hij dat de man de oorspronkelijke en normatieve sexe was van het menselijk geslacht; de man vertegenwoordigde de volheid van de menselijke mogelijkheden, terwijl de vrouw van nature fysiek, moreel en mentaal minderwaardig was. Voor Thomas volgt daaruit dat de vrouw geen leidende rol kan vervullen, noch in de maatschappij, noch in de kerk (Concilie van Trente). Deze mannelijke theologie is de hoeksteen van de conservatieve reactie op bewegingen die streven naar toelating van de vrouw in het ambt.

Eeuwenlang verkondigde negatieve theorieën over vrouwen maakten de heksenvervolgingen in de late middeleeuwen mogelijk. De vrouw zou, meer dan de man, openstaan voor duivelse invloeden, zij zou als wapen van Satan functioneren. In de 12de eeuw reageerde de kerk door middel van de Inquisitie met hevige onderdrukking op allerlei ketterse bewegingen. Vanaf de 15de eeuw zijn het bijna uitsluitend vrouwen geweest die als heks veroordeeld werden. Het waren vooral vrouwen die over een zekere zelfstandigheid en macht beschikten - oudere, wijzere vrouwen naar wie men ging om raad - die het slachtoffer werden van verdachtmaking en verbranding. Calvin had het geloof in heiligen afgeschaft, maar niet het geloof in heksen. Hij riep zelfs de overheid op om heksen uit de weg te ruimen. Tot in de 18de eeuw zou de vrouw als heks veroordeeld worden.

De reformatie bracht met zich mee een sterke nadruk op huwelijk, gezin en moederschap. Vrouwen werden meer gewaardeerd dan tevoren, maar dan wel in slechts één rol: die van huisvrouw en moeder. Ook hier horen vrouwen onderdanig aan de man te zijn. Luther zei: "Als een moeder van een gezin God wil behagen en dienen...laat haar voor haar gezin zorgen, laat haar haar taak verrichten in de keuken...als zij deze dingen doet... is zij heilig en gezegend". De rooms-katholieke kerk hield vast aan de verworvenheden van de middeleeuwen; het celibaat bleef de meest verheven menselijke staat, het huwelijk was voorbehouden aan zwakkelingen die een leven in onthouding niet volhielden. Door Luther werd het huwelijk haast verplicht: "Wie ongetrouwd blijft zonder hiertoe door een goddelijk wonder genoodzaakt te zijn, begaat...een grote zonde". Tot ver in de 20ste eeuw is aan vrouwen onderworpenheid gepreekt in het huwelijk, en dienstbaarheid aan de moederrol die hun op het lijf geschreven was. Het is de vraag of de protestantse hervorming inderdaad de positie van de vrouw heeft verbeterd, of haar achterstand alleen maar heeft vergroot.

Helaas kan er niet gezegd worden dat vrouwendiscriminatie in de kerk iets van het verleden is. Ook in deze tijd heeft het R.K. leergezag er grote moeite mee vrouwen en mannen als werkelijke gelijken te zien. Visser schrijft in maart 1984 in Katholieke Stemmen: "de feministische theologie wijst af Gods plan, handelt tegen Gods bedoelingen". Veel vrouwen vragen zich af of zij een god willen dienen die hun vanouds een tweederangs positie toebedeeld. Hetzelfde tijdschrift stelt: "een feminist is een vrouw die andere vrouwen niet toestaat vrouw te zijn. Ze willen er een soort mannen van maken..." In toespraken van paus Johannes Paulus II wordt de vrouw als moeder verheerlijkt, en wordt de eertijds verguisde Eva ineens de "moeder der levenden" genoemd. Paulus VI beweerde in 1972 dat "de ware emancipatie van de vrouw bestaat...in de erkenning van datgene, wat wezenlijk specifiek is voor de vrouwelijke persoonlijkheid: de roeping moeder te worden". Leo XIII onderkende de feministische beweging als een socialistisch gevaar. De pausen Pius XI en XII lieten alleen terughoudendheid horen over pogingen de vrouw te bevrijden van eeuwenlange onderdrukking. Volgens de Vaticaanse Verklaring tegen de Priesterwijding van Vrouwen uit 1976 mogen vrouwen geen ambtsrol vervullen want "er moet een fysieke gelijkenis zijn" tussen de priester en Christus. Tijdens het Tweede Vaticaanse Concilie in 1960 hadden vrouwen geen spreekrecht. In 1957 werden seminaristen verboden om vrouwelijke psychotherapeuten en psychiaters te consulteren (affaire Terruwe). In de Katholieke Encyclopedie uit 1957 lezen we: "de voornaamste sociale taak van de vrouw ligt in het gezin...haar bestemming (is) de man te dienen...de vrouw is minder geschikt om aan anderen leiding te geven en bestuursfuncties te bekleden; minder geschikt voor zware en voor hoge intellectuele arbeid...Door het kiezen van niet-vrouwelijke beroepen maakt de vrouw zich ongelukkig en verliest zij de waardigheid en de achting van anderen. Door te doen als een man, maakt zij zich verachtelijk en bespottelijk". Ieder 'goede' vrouw is volgens de schrijver verplicht "zich te verklaren tegen de ongezone emancipatie en vermannelijking van de vrouw". Wie dacht dat de onderschikking van de vrouw vanuit de kerk in het verre verleden lag, heeft zich dus vergist. Recentelijk is dit nogmaals bewezen door Simonis' weigering om de feministische theologe Catharina Halkes het woord te laten voeren... tijdens het gesprek dat de paus binnenkort in Nederland zal hebben met maatschappelijke organisaties.

Nog steeds wordt de vrouw niet voor vol aangezien. De kerk blijft een patriarchaal instituut dat door haar ondeugdelijke theologie stellig medeschuldig is aan de onderdrukking van de vrouw.

'Nee! Alleen via de hiërarchische weg!'

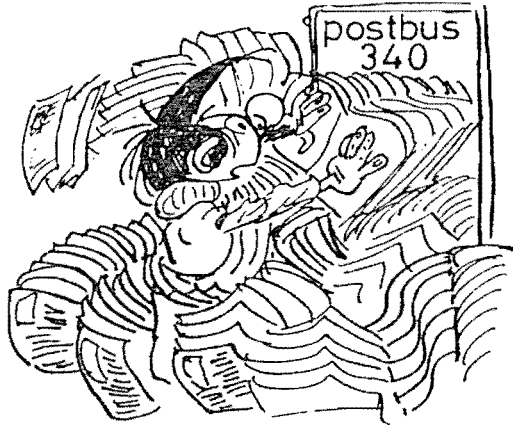

Paus of Petrus?

Een onderzoek.
Door Herman Verbeek.

Verkrijgbaar via de boekhandel of via De Horstink door storting van / 24,90 op giro 29.90.50 onder vermelding van bestelnr. 260.

INGEZONDEN BRIEVEN

VAN CHRISTEN NAAR VRIJDENKER: EEN ONTWIKKELING

Ik ben een man 27 jaar oud en geloof aan niets behalve mijzelf. 'Mij gaat niets boven mij'.¹ Ik ben katholiek opgevoed, lange tijd naïef gelovig en enige tijd 'bewust' gelovig geweest. Van dat geloof afgeraakt en mezelf ontwikkeld tot wat men 'vrijdenker' noemt.² Hoe ik nu precies van 't geloof afgeraakt ben staat me niet zo duidelijk voor de geest, dat is een geleidelijk, bijna niet merkbaar, o zo logisch proces geweest. Hoe ik van de kerk los gekomen ben is zo klaar als 'n klontje. De kerk viel als dom, ongeloofwaardig, niet consequent door de mand. Wat 'vrijdenker' zijn voor mij inhoudt is wel duidelijk, dat is mijzelf centraal stellen en uitgaande van welbegrepen eigenbelang reageren op m'n omgeving.

Ik ben traditioneel katholiek opgevoed. Geloven bestond uit afgeraffelde gebeden, godsdienst lesjes en verplicht tweemaal in de week naar de kerk. Intentioneel zat daar niet zo veel aan vast, althans dat werd niet overgedragen. Rond m'n dertiende levensjaar, voor mij 'n eenzame tijd, heb ik me op 't geloof gestort, geloofde bewust in god, bad persoonlijke gebeden tot hem, had 'n neiging tot zelf-kastijding, voelde me zowel beïnvloed door m'n engelbewaarder als de duivel. Met die eenzaamheid heeft ook deze intense manier van geloven zich opgelost, maar gelovig bleef ik.

In de tijd dat ik me tegen m'n ouderlijk milieu ging afzetten, zet ik me ook af tegen 't verplichtte kerkbezoek. Tevens ging ik 'ns wat kritischer nadenken over die kerk. Ik keek naar de kerkgangers, zag dat ze alleen in de kerkbank geloofden, daarbuiten gedroegen ze zich absoluut niet als christen. (op tijd naar de kerk, met wat goede werken of liever wat geld 'n plaats in de hemel kopen en verder komt het niet zo nauw) Het doodse karakter van de rite verveelde me, maar waar ik bovenal m'n vraagtekens bij had was 't beeld van god dat me werd voorgehouden; ik kon me eenvoudigweg niet voorstellen dat god, zo dom, zo kortzichtig, zo'n muggezifter zou zijn, dan zou god simpelweg niets van een god weghebben. (Het idee niet gedoopt dus niet in de hemel ging er bij mij niet in; en al die negertjes dan, die nog nooit 'n christen hadden gezien, hadden die dan gewoon pech gehad? Ja, blijkbaar). Op dit punt gekomen had de kerk als instituut voor mij afgedaan.

Zo, tussen m'n twintigste en vijfentwintigste levensjaar is m'n geloof langzaam maar zeker afgekalfd. Dat was eerder 'n emotioneel dan 'n rationeel proces. De behoefte aan iets hogers, iets universeels bleef nog lange tijd aanwezig. De vraag of er nu wel of geen god was raakte steeds meer op de achtergrond. "Is ie er? Nou dat zie ik tegen die tijd wel". "God moet dat maar 'n genete vertoning vinden: al die aanbidding, als God. God is wat moet ie daar dan mee?" Ik leefde naar christelijke moraal, er kon niets fout gaan, dus maakte 't niet uit of ie er nu wel of niet was. En was ie er niet, nou dan was ie er niet. Het maakte voor mijn leven niet uit. Ik ging de boeken van Erich von Däniken³ lezen. Deze stelt en tracht te bewijzen dat 't leven op aarde is gesticht c.q. gemanipuleerd en lange tijd is gereguleerd door buitenaardse intelligentia. Al snel vond ik dat veel geloofwaardiger dan 't hele gods-idee: 'n gevoelige klap voor m'n geloof, dus.

Ik had wat men noemt 'n hoogstaande moraal, maar zoals men dat ook wil, 'n oppervlakkige, althans niet ver doordacht, niet

alle conclusie's getrokken, zoals je dat ook bij 't christendom ziet. Ik was/ben erg onzeker: m'n onzekerheid is m'n enige zekerheid. Dat heeft veel op losse schroeven gezet, ik stond/sta open voor alles en nog wat, maar weeg en weeg nog eens. Ik heb lange tijd geen eigen mening gehad, had die nog niet gevormd, maar heb geluisterd en overwogen. Ik heb lange tijd geen ambities gehad, wist niet wat te ambiëren, iets te ambiëren was toen m'n ambitie.⁴ Ik heb voldaan aan m'n verinnerlijkte normen betreffende levens vervulling: 'n vaste relatie, 'n baan, 'n carrière uitgestippeld, te volgen opleidingen, maar ben dat als weinig bevredigend gaan zien. Niets bood nog houvast, ik werd op mezelf teruggeworpen, ik zag dat alles uit 't individu voortkwam: goed zowel als kwaad. Het hogere, het transcendente bestond niet meer voor mij, ik zag/zie dat slechts als 'n vlucht, 'n vlucht voor 't ik, 't door christendom als o zo slecht afgeschilderde ik (door mijn schuld, door mijn grote schuld).

Nu blijkt ik dus 'vrijdenker' te zijn. Het belangrijkste daarbij is voor mij, vrij te zijn, me vrij te voelen van christelijk en weet ik wat voor andere moraal. De meeste onvrijheid zit in jezelf, heb je verinnerlijkt, ook veel angsten zijn beperkend. Het komt er op aan te gaan handelen uit wel overwogen eigenbelang. Wat heb ik me als vrijdenker zo al bedacht:

- democratie is niet heilig, maar de tirannie van moraal en meerderheid, als je je afgeeft met democratie maak je je medeplichtig aan een hoop smerigheid.

- niet geloven in goede bedoelingen der regeerders, 'n blik op de wereld geschiedenis leert dat de meesten schurken, machtswellustelingen en zakkenvullers waren.

- afwijzing van nationale gevoelens

- eigendom is niet zo heilig als 't lijkt

- onze rechtstaat vertegenwoordigt niet zoals zij pretendeert: het universele recht, maar het recht van de sterkste, gebaseerd op de belangen van die sterkste.

Ik zie de moderne mens als emotioneel gehandicapt, willen wij op 'n hoger niveau gaan functioneren, dan zal er meer ruimte moeten komen voor de rede, voor 't rationeel denken. Vooralsnog wordt de mens voor 'n groot gedeelte bepaald en onderuit gehaald door z'n emoties.

Rien Pijnenburg

¹Max Stirner: 'Der Einzige und sein Eigentum'

²vrijdenker, uit Van Dale: oorspr. voor deïst, later als aanduiding voor allen die het denken los willen maken van het gezag van kerk, bijbel, conventionele moraal of traditie.

³Erich von Däniken: 'Waren de goden kosmonauten', 'Terug naar de sterren', 'Goud der goden'

⁴"my ambition is to have ambitions", Gang of Four van de LP 'Songs of the free' uit 't nummer 'I love a man in a uniform'

N.B. - gelieve ingezonden brieven te beperken tot ca. 400 woorden, redactie.

BERICHTEN/MEDEDELINGEN

WERKGROEP CPN-PPR-PSP

Ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 1986 organiseert de werkgroep CPN-PPR-PSP een eerste kadervergadering op woensdag 5 juni a.s.

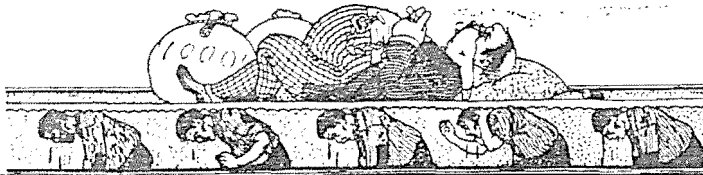
Op de agenda staat een eerste verkennende bespreking over programma, lijst en campagne.

Uitgenodigd worden leden van CPN, PPR en PSP en onafhankelijken die sympathiseren met een radicaal linkse politiek.

Wie aan deze kadervergadering wil deelnemen of informatie wil hebben kan bellen met Ad Graumans, tel. 15901; Lard-Jan Jansen, tel. 82868; Ad van den Oord, tel. 15302 of Henk van der Ploeg, tel. 88026

MUZIEK EN LITERATUUR

OVER ONGELOOF, ATHEïsME EN TELEURSTELLING

UIT GEPERST

VRIJE VROUWEN GEKETEND AAN HET AANRECHT

Al in de PRT van november 1984 werd uitgebreid melding gedaan van reactionaire bewegingen als het OSL (Oud Strijders Legioen) en het ICTO (Interkerkelijk Comité voor Tweezijdige Ontwapening). Opvallend is dat dergelijke bewegingen ontstaan als vanuit de bevolking nieuwe opvattingen groeien omtrent emancipatie, seksualiteit, godsdienst, bewapening en andere zaken. Mensen en organisaties die baat hebben bij de oude situatie stellen alles in het geweer om de publieke opinie te bespelen. Dat we in dergelijke clubjes telkens weer dezelfde tegenkomen zal niemand verbazen. Begin dit jaar werden we verrast door de 'Stichting Vrije Vrouwen', een 'kleine club' opgericht vorig jaar nadat staatssecretaris Kappeyne van de Copello het "Beleidsplan Emancipatie" bekend maakte. Iedereen weet nu onderhand wel dat beleidsplannen jaren achterlopen op ontwikkelingen in de samenleving, maar toch ontstond de stichting die zich keert tegen een "betuttelend emancipatiebeleid dat bestaande waarden waarbinnen mensen gelukkig zijn van bovenaf wil veranderen" (Volkskrant 15-3-'85). Door arbeidstijdverkorting wordt de vrouw gedwongen ook te gaan werken en het zijn de kinderen die daar de dupe van worden. Dat is zo'n beetje de centrale gedachte. In die stichting komen we o.a. ICTO-voorzitter Janssen van Raay, bisschop Bomers en (ja hoor) de Oisterwijker Alting von Geusau tegen. Duidelijk mag zijn dat het hier niet om de progressiefste groep Nederlanders gaat die een pleidooi doen voor de 'bevrijding' van de vrouw. Opvallend is dat het mannen zijn die voorop lopen in deze 'bevrijding', waarschijnlijk uit angst dat er een dag komt dat er niemand meer voor de aanrecht staat die ze een kneep in de billen kunnen geven als ze 'vermoed' thuis komen.

Muziek:

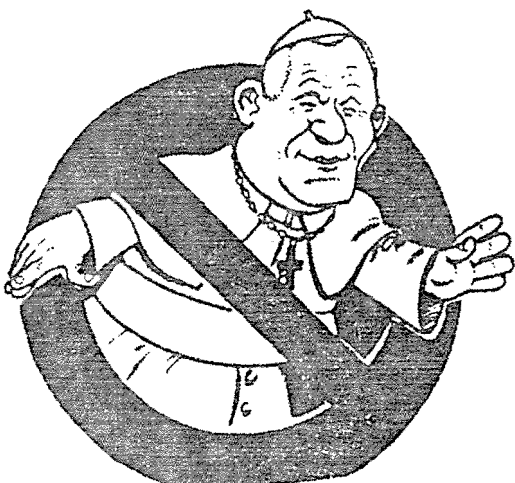
"Skatology" (Force and Form '85) van COIL bevat alle ingrediënten van een levenswijze zonder God. SHOCKHEADED PETERS (El Beneïux '84) neemt de Heer in het ootje en vertelt het verhaal van twee homoseksuelen in Sodom. PSYCHIC TV met "Unclean" (Temple '84) heeft haar eigen wijze van religieuze beleving. In "Nothing can stop us" (Rough Trade '82) schotelt ROBERT WYATT ons een marxistische wereld voor zonder blind geloof in welke godsdienst dan ook. THE VIRGIN PRUNES met "Heresy" (Invitation au Suicide '82) brengen een ode aan de ketterij. De doemdichteres ANN CLARK laat in "Joined up-writing" (Ink '84) zien dat onze aardkloot klote is terwijl DANIELLE DAY in "Jesus' egg that wept" (Initial '84) juist met humor en ironie een feministische visie toont die ieders heilig huisje bombardeert. Ook de DEAD KENNEDYS, "In God we trust" (Alternative Tentacles '81), schelden voort op kerk, Reagan, Anita Bryant, Jerry Falwell en anderen. Twee klassiekers tenslotte: THE FALL met "The wonderful and frightening world" (Rough Trade '84) en JOY DIVISION met "Closer" (Factory '80), goede wijn behoeft geen krans.

Literatuur:

Natuurlijk onze Nederlandse vrijdenker ANTON CONSTANDSE met "Geschiedenis van het humanisme in Nederland" (1967), "Grondgedachten van het atheïsme" (1978) en "De paus in Nederland, een ongewenste gast" (1985). Wat te denken van DOMELA NIEUWENHUIS met zijn "Handboek van de vrijdenker" (1922), de schrijver MULTATULI waarvan het gehele oeuvre de moeite waard is. Eveneens de Vlaamse schrijver PIET VAN AKEN die de Vlaamse niet-katholieken en arbeiders centraal stelde in werken zoals "De fatale God", "De blinde spiegel", "De wilde jaren" en "Het begeren". Niet te vergeten de Nederlandse produktiviteitsmachine THEUN DE VRIES die met "Kettters" een sublimie weergave brengt van 14 eeuwen ketterij. Als historisch overzichtswerk kan het boek van P. SPIGT dienen getiteld "Atheïsme en vrijdenken in Nederland". Uit Frankrijk komen de schrijvers BORIS VIAN, die een kruistocht voert tegen geestelijke luiheid en blind geloof (o.a. "De Hartevreter", "Herfst in Peking" en "Het schuim der dagen"), en natuurlijk de nihilist CELINE die als niemand beter een einde maakt aan "onze" christelijke normen en waarden (o.a. "Dood op krediet", "Reis naar het einde van de nacht" en "Noord"). In Rusland leefde de auteur TOERGENJEW, die met zijn "Vaders en zonen" menig anarchist en atheïst beïnvloedde. ISAAC BABEL, zijn landgenoot, werd bekend om zijn verhalen en dagboeken. Hij maakte de eerste wereldoorlog en de Russische revolutie als militair mee en was getuige van de mensontering. De Rus COGOL levert met zijn prachtige verhalen (o.a. "Dode zielen") een aanzienlijke bijdrage aan de literatuur.

Voor de filosofen onder de roep toeterlezers NIETZSCHE met zijn "Anti-Christ", MAX STIRNER met "Der Einzige und sein Eigentum" en MICHAEL BAKOENIN met de aanklacht "God en de staat".

Voor degenen die niet al te graag lezen en liever plaatjes kijken verwijzen we graag naar de beroemde RED RAT STRIPS, avonturen van een kleine rat in de wereld van onrecht, kerk, koning en kapitaal (uitgegeven door "Lont" te Amsterdam en door "Raket" te Rotterdam), of naar "Paus Johannes Paulus II op avontuur in Nederland" van PATRICK VAN WEERDENBURG.

NEE DEZE TOETER PAST
MIJ NIET

Ik neem de Rooie Roep toeter
Steunabonnement minimaal
f 5,- op giro 5264985
t.n.v. werkgroep cpn.ppr.psp
te Oisterwijk

